

Tillgänglighet

Ett dokument framtaget av Erfarenhetsgruppen i
Intresseföreningen för Schizofreni och liknande psykoser
i Centrala Stockholm, IFS/CS

Förord

Vi inom IFS/CS har diskuterat och formulerat i vilka aktiviteter det finns behov av stöd för personer som har psykisk funktionsnedsättning och vad som är tillgänglighet för dem.

Meningen är att dokumentet ska vara levande och utvecklas över tid.

Intresseföreningen för Schizofreni och liknande psykoser
i Centrala Stockholm, IFS/CS:

S:t Eriksgatan 33, 11239 Stockholm

Tel.: 08 – 654 43 69

E-post: info@ifscs.se

Webb: www.ifscs.se

Tillgänglighet

Utgångspunkt för detta dokument var "Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2011-2016", Stockholm – En stad för alla. Efter hand tillkommer nu (under 2018)...

Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning...

Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning är ett av Stockholms stads styrande dokument som syftar till att alla människor ska ha möjlighet att delta i samhället på lika villkor. Programmet omfattar sju delmål som beskriver hur staden ska uppnå målen.

Programmet är under revidering.

Nytt program beräknas vara klart under 2018. Nuvarande program gäller tillsvidare.

I korthet är de sju delmålen att alla ska kunna vistas i staden och alla ska kunna få information och kunna kommunicera på det sätt som passar bäst. Alla ska mötas med kunskap och respekt och alla ska vara med och bestämma om sitt eget liv.

Alla barn, ungdomar och vuxna ska kunna gå i skolan och alla ska få rätt stöd för att nå sina mål. Alla ska kunna få jobb, alla ska ha en bra bostad. och alla ska kunna ha en bra fritid. Programmet gällde till och med 2016.

Definitioner:

Funktionsnedsättning:

”Nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga.”

Funktionshinder:

”Begränsning som en funktionsnedsättning innebär för en person i relation till omgivningen”.

Varför detta dokument?

Det visar sig att de framtagna aktiviteterna utifrån stadens sju mål handlar nästan uteslutande om fysisk funktionsnedsättning.

Därför har delar av IFS/CS styrelse, två av dem är representanter i funktionshinderråd, tillsammans med Erfarenhetsgruppen, IFS/CS referensgrupp för personer med egen erfarenhet av psykos, diskuterat och formulerat vilka aktiviteter det finns behov av för personer som har psykisk funktionsnedsättning och vad som är tillgänglighet för dem. Förslag på åtgärder och synpunkter/ problem och gäller ibland flera mål. Dessa förslag avser även landsting och kommun.

Utifrån samverkanslagen borde personal stödja, påverka/ informera så att patienten/klienten med psykisk funktionsnedsättning får den hjälp som han/hon har behov av för att kunna leva som andra utifrån tillgänglighetsaspekten.

Brister i tillgänglighet är diskriminerande.

Synpunkter/problem:

Det är vanligt att människor med en psykisk funktionsnedsättning har en ekonomisk begränsning och inte kan bekosta en aktivitet själv. Aktivitetsbidrag, sjukpenning, sjukersättning och lön räcker ofta inte till.

På grund av de kognitiva svårigheterna minskar tillgängligheten när myndigheterna Skatteverket, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten m fl inte ligger i en gemensam lokal (som på Lindhagensgatan och Regeringsgatan i Stockholm).

Ofta har man ärenden till fler av dessa myndigheter samtidigt.

Många har inte ekonomisk möjlighet till IT-uppkoppling.

SL-kort till reducerat pris piper två gånger vid betalning. Det är lätt att känna sig utpekad, framförallt när det syns att man inte är ålderspensionär.

Vid psykisk sjukdom, t.ex. psykos, är det vanligt att kunskap går förlorad och det kan vara svårt att lära in nytt. För den som får en psykos är det inte så ovanligt med försämrat minne.

För att läsa sin journal krävs ofta dator och Internet.

I samband med biståndsbeslut kan man känna sig som en "tiggare" eftersom handläggaren bestämmer vilket behovet är av att delta i en sysselsättningsverksamhet.

Det borde finnas möjlighet att kommunicera i avskildhet t.ex. på apotek. Många gånger kan det finnas en brist hos personalen vad det gäller kommunikation med personer med funktionsnedsättning.

Personer som får psykos får ofta omfattande kognitiva funktionsnedsättningar.

Positivt är:

På pendeln och i tunnelbanan finns:

- Trygghetsvärdar
- Kameraövervakning
- Journummer

Bra för övrigt är:

- Rabatterat SL-kort
- Självvald inläggning på avdelning när man känner att man behöver det.

Förslag på åtgärder:

Nummerupplysningen ska vara en gratistjänst för personer med psykisk funktionsnedsättning på samma sätt som för personer med synnedsättning.

Verksamheten Alfa inom Stockholm stad har utvecklat en metod att informera personer med psykisk funktionsnedsättning om var i staden det finns sysselsättningsverksamheter, vilket fungerar bra.

Inom socialpsykiatri borde finnas en "vägledare" som man har en personlig kontakt med och som har särskilda kunskaper om psykisk sjukdom, psykoser samt om de kognitiva nedsättningar man kan drabbas av.

Utbildning, tålmod och förståelse borde finnas hos personal inom kommun och landsting (om psykiska funktionshinder och funktionsnedsättningar) på de flesta områden.

Det skulle räcka om bara busschauffören ser att personen har reducerat pris i stället för att två pip hörs i hela bussen.

Studiecirklar och Folkhögskolekurser i långsam studietakt kan vara en väg att återta kunskap. Under en period kan man vara i behov av enskild undervisning. När man studerar på Grundvux eller Komvux kan man behöva extra stöd i sina studier.

Inom Socialpsykiatri borde finnas en uppsökande verksamhet så att en person med psykisk funktionsnedsättning som bor i eget boende inte blir isolerad i sitt hem.

Några viktiga aspekter i arbetssituationen för personer med psykisk funktionsnedsättning är:

Att det finns en tydlig struktur på arbetet och arbetsplatsen.

Att man är och känner sig delaktig på sin arbetsplats, och ges möjlighet att jobba 100 % av sin egen förmåga.

Att personen ifråga vid behov får en handledare som stöd för att kunna genomföra sina arbetsuppgifter.

Att stödet är individuellt anpassat.

Stockholms stad borde besluta om sysselsättning för längre perioder, vilket skulle spara tid för biståndshandläggare och innebära att klienten skulle slippa begära bistånd så ofta.

En "sysselsättningspeng" som följer individen skulle öka valfriheten och minska onödig byråkrati.

Förskrivning av "kognitiva hjälpmedel" skulle kunna underlätta i vardagen; t ex en timer till spisen och en tidstock för tidmätning.

En möjlighet att ansöka om "bostadsanpassningsbidrag" för att kunna bo kvar i sin bostad och därmed leva så självständigt som möjligt finns. Detta gäller alla funktionsnedsättningar vid olika typer av boenden som hyresrätt, bostadsrätt och eget hus. Om man har rösthallucinationer och t.ex. pratar med eller skriker åt rösterna kan det vara bra att ljudisolera lägenheten. Detta för att inte grannarna ska störas och den boende ska riskera att bli vräkt.

Arbetsterapeuter och sjukgymnaster kan hjälpa till med att ansöka

om bostadsanpassningsbidrag, tekniska hjälpmedel och förenkling/ommöblering. Hjälpmedel kan öka tillgängligheten för personer med psykiska funktionsnedsättningar. Kognitiva hjälpmedel finns att tillgå om man har kognitiva nedsättningar som t.ex. svårigheter med att komma ihåg saker, att planera sin tid, att komma igång med aktiviteter/ uppgifter eller att uppfatta tiden.

Att själv välja sysselsättning och var den utförs spar tid och pengar för socialförvaltningen och gör att klienter slipper vänta på beslut (dessutom behöver inte klienten "tigga och be" om bistånd).

Att bli beviljad en "ledsagare" kan vara ett stöd för att våga delta i samhällets olika utbud av aktiviteter.

Att Stockholms Stad inför en "kulturpeng" för personer med psykisk funktionsnedsättning.

För att Internet ska vara tillgängligt bör det finnas datorer som är uppkopplade för besökare på socialpsykiatriska verksamheter och öppenvårdsmottagningar.

Ytterligare info finns på...

1177 Vårdguiden, telefontjänst (ring 1177) och webbplats (Internet) med information, rådgivning och tjänster inom hälsa och vård.

StoCKK - Stockholm Center för Kommunikativt och Kognitivt stöd

På StoCKK kan du få information, utbildning och konsultation inom kommunikativt och kognitivt stöd. De har en visningslägenhet.

Telefontid: 09:00-11:30, måndag, onsdag, torsdag och fredag på 08-123 351 50. Eller mejla till stockk.sls@sl.se

Adress: Olivecronas väg 7, 113 61 Stockholm

MFD, Myndigheten för delaktighet: www.mfd.se

DO, Diskrimineringsombudsmannen: www.do.se

Kontaktcenter Funktionsnedsättning

Vägledning i frågor om funktionsnedsättning för personer under 65 år i Stockholms stad. Du kan till exempel fråga om personlig assistans, hemtjänst, färdtjänst, daglig verksamhet, sysselsättning, hjälpmedel och ledsagning. Du kan också få svar på faktura- och avgiftsfrågor.

Kontaktcenter Funktionsnedsättning

Tel.: 08-508 115 08 **E-post:** kc.funktionsnedsattning@stockholm.se

Öppettider: 1 september–30 april: måndag till torsdag klockan 08.00–16.30, fredag klockan 08.00–16.00.

1 maj–31 augusti: måndag till torsdag klockan 08.00–16.00, fredag klockan 08.00–15.00

Tillgänglighet

Ett dokument framtaget av Erfarenhetsgruppen i
Intresseföreningen för Schizofreni och liknande psykoser
i Centrala Stockholm, IFS/CS

(Rev. 2019-01-31)